

Nieuwsbrief IVN Eemland

April 2021



Lelietje van dalen.

Agenda

- **Algemene Ledenvergadering:** er komt geen ALV, de leden krijgen een mail met alle noodzakelijke stukken en hen wordt gevraagd daarop te reageren.
- **Dinsdag 27 april**, Koningsdag met fietstocht IVN vanaf de molen, Molenweg, 10.30 uur.
- **Zaterdag 2 mei**, open dag kwekerij/boomgaard tegenover Paleis Soestdijk, 11.00-17.00 uur en de bloemenpluktuin: 11.00-15.00 uur. Ook op 22 mei, 20 juni, 3 juli t/m 28 augustus, 25 en 26 september 24 oktober.
- **Zaterdag 15 mei**, excursie naar Zwanenbroekje en de Millingerwaard. Reservedatum 25 september. Informatie en opgeven via: Excursies@ivn-eemland.nl
- **Zaterdag 19 juni**, **vrijwilligersborrel** IVN-Eemland, Jachthuislaan 68, Soest, 16.00-19.00 uur (buiten).

Geen Algemene Ledenvergadering

- In verband met de beperkingen wegens corona wordt er dit jaar opnieuw geen Algemene Ledenvergadering gehouden. Het bestuur kiest wederom, net als vorig jaar, voor een digitale oplossing. Binnenkort worden alle relevante stukken online gezet op www.ivn.nl/eemland en de leden krijgen dan een maand de tijd om op de agenda te reageren. **Hiervoor wordt nog een aparte mail gestuurd aan alle leden.**
- Het gaat om het financieel jaarverslag 2020, de begroting 2021, het jaarverslag 2020 van het bestuur en de jaarverslagen 2020 van alle werkgroepen. Daarnaast komt het verslag van de kascommissie. Als een lid of donateur opmerkingen wil maken of vragen wil stellen, kan dat. Formeel is het niet mogelijk om te stellen dat niet reageren gelijk staat aan goedkeuren. Wij gaan er wel vanuit dat wie de stukken afkeurt of kritisch bevraagt in ieder geval wél zal reageren.





*Pas zijn er weer 18 inheemse boompjes en struiken geplant. En er is een start gemaakt met de aanleg van de kruidtuin.
Foto: Saskia Schuurman.*

Open dagen kwekerij en boomgaard tegenover Paleis Soestdijk

- Afhankelijk van de versoepeling van de Covid-maatregelen openen we de deuren op:

- Zondag 2 mei: Themadag: Lente
- Zaterdag 22 mei: Themadag: Wereldbiodiversiteitsdag
- Zondag 20 juni: Themadag: Midzomerdag
- Zaterdagen 3 juli t/m 28 augustus: Thema: Bloemenpluktuin
- Zaterdag 25 & zondag 26 september: Themadag: Voedselverspilling
- Zondag 24 oktober: Themadag: Circulair landgoed

De openingstijden voor de open dagen: 11.00-17.00 uur en de bloemenpluktuin: 11.00-15.00 uur.

- Via de website van Paleis Soestdijk en IVN Eemland wordt informatie gedeeld over de thematiek en activiteiten op de open dagen en wordt tijdig gecommuniceerd over het eventueel annuleren van een open dag.

Hulp gezocht voor activiteiten

- We zijn op zoek naar IVN'ers die het leuk vinden om voor een (of meer) open dag(en) een activiteit te bedenken en in te vullen, eventueel samen met ons. Dit kan een activiteit zijn voor kinderen of volwassenen, bij voorkeur aansluitend op een van de bovengenoemde thema's. Dit mag bijvoorbeeld te maken hebben met planten, insecten, vogels, slangen, oogst en voedselbereiding, compostering, kruiden, etc.

Wil je meedoen? Neem dan contact op met Els van Weering (els.vanweering@gmail.com) of Wim Kok (wckok1993@kpnmail.nl).



Beleef de natuur

IVN-fietsroute op Koningsdag

- De werkgroep natuurpleinen heeft een nieuwe fietsroute voorbereid voor Koningsdag. De route zelf wordt op koningsdag om 10.30 uur uitgereikt bij het startpunt molen De Windhond aan de Molenweg.
- De route is ongeveer 35 km lang. Het voert de fietser over de Zuider en Noorder Eng en via de inspecteur Schreuderlaan naar Baarn en verder naar kasteel Groeneveld. Vervolgens door de boswachterij De Vuursche langs kasteel De Hooge Vuursche en grenspalen, die sinds 1719 de grens van de provincie Utrecht met Noord- Holland markeren naar Lage Vuursche om tenslotte via de Wiekslooterweg terug te keren naar Soest en molen De Windhond.
- Men wordt aangeraden om i.v.m. corona met z'n tweeën of in gezinsverband te fietsen. Ook dient u zelf proviand mee te nemen, want de horeca is gesloten. Nochtans wensen wij de deelnemers een fijne fietstocht en mooi weer.

Ger Vries



Nestmateriaal voor zangvogels

- Een idee van mij voor nestmateriaal voor kleine zangvogels. Bij mij werkt het uitstekend.

Wim Smeets



Nieuwe leden

- Wij heten welkom als nieuw lid van de afdeling Corinne Bierman uit Bunschoten en Its van der Es uit Soest.

Mag het Roofvogelpark in Bunschoten er komen?

door Wim Smeets

- Op vrijdag 6 maart 2020 verscheen er een artikel op de voorpagina van De Bunschoter waarin stond dat de gemeenteraad akkoord was gegaan met het verstrekken van een verklaring van geen bedenkingen tegen het Roofvogelpark aan de Groeneweg 24. In de gemeenteraad stemde alleen de VVD tegen.
- In de Staatscourant en De Bunschoter van 11 maart 2020 stond de *Bekendmaking ontwerp-omgevingsvergunning* met daarbij de mogelijkheid om zijn of haar zienswijze tegen dit ontwerpbesluit in te brengen bij het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bunschoten. Dat kon gebeuren tot en met woensdag 22 april 2020.



Rechts achter onder andere een Amerikaanse zeearend. Foto Wim Smeets.

- In de weken die daarop volgden stoomden de 'zienswijzen' binnen bij de gemeente, totaal ongeveer 45 stuks, deels aangetekend per post en deels per internet. Vanuit de gemeente werd hierop totaal niet gereageerd. De indieners kregen geen bevestiging van hun inzending en bleven daardoor in het ongewisse of hun zienswijze wel meegenomen zou worden in de besluitvorming.

- Enkele inzenders stuurden in juni 2020 een tweede aangetekende brief naar de gemeente met de vraag of hun zienswijze bij het college was aangekomen. Hierop werd telefonisch of per e-mail

gereageerd. Het was een fout van de gemeente dat niemand een bevestiging of antwoord had gekregen. De zaak was intussen complex geworden (door de vele en onverwachte inzendingen) en een besluit van het college zou nog wel enkele weken op zich laten wachten. Het IVN-Eemland was een van de bezwaarmakers.

- Op navraag eind oktober 2020, vier maanden na het tweede aangetekende schrijven, naar de stand van zaken ten aanzien van de besluitvorming van het college, werd er telefonisch gereageerd met de mededeling dat het nog wel even zou duren.
- Intussen zijn wij 11 maanden verder en er is nog steeds door het college geen besluit omtrent de zienswijzen genomen. Wel heeft de aanvrager van de vergunning voor de roofvogelshow intussen de naam veranderd in **Centrum voor Valkerij- en Natureducatie**. Waarschijnlijk vanwege het feit dat bij de vele zienswijzen genoemd werd dat de educatieve waarde van een Roofvogelshow voor kinderen nagenoeg nihil is. Dat is uit onderzoek van Vogelbescherming Nederland gebleken.
- Over de Nijkerkerweg rijdend en naar het noorden kijkend is te zien dat ook de volière van maximaal twee meter hoogte, waarvoor vergunning is aangevraagd maar nog niet is toegestaan, intussen is gebouwd. Hierin zitten ooievaars en een pelikaan! Deze vogels zijn zeker niet geschikt voor een roofvogelshow. Verder zijn een tiental kleine onderkomens voor de afzonderlijke roofvogels gebouwd. Dit zijn kleine, zwarte hokjes, aan een kant open en met ongeveer een kubieke meter inhoud. De roofvogels kunnen erin zitten, op een stang voor het hok of op het dak van het hok. Pal voor het hok staat ook een drinkbak. De roofvogel kan niet weg want deze zit een aan lijntje vast. Dat is te zien omdat ze af en toe pogingen doen om te gaan vliegen, maar dat is al na een meter afgelopen. Vanaf de Nijkerkerweg zijn de roofvogels goed te zien. Het zijn verscheidene soorten valken, buizerds en Amerikaanse zeearenden en een oehoe.





De grote vogel is een oehoe. Foto Wim Smeets

- En nu maar afwachten wanneer het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Bunschoten tot een besluit komt. Daarna kan, na goedkeuring van de aanvraag door het college, de juridische procedure van bezwaarschrift in werking treden en kan het nog lang duren totdat er een definitieve beslissing komt, uiteindelijk misschien wel van de Hoge Raad of Raad van State.

Verzet in Overhees tegen woningbouw aan rand van het Soesterveen

- Een grote groep bewoners van de wijk Overhees in Soest verzet zich tegen het plan om **bijna honderdvijftig woningen** te bouwen in het natuurgebied Soesterveen, op en achter de plek van de voormalige kwekerij Van Oest aan de Clemensstraat in de wijk Overhees.

- Het plan wordt ontwikkeld door projectontwikkelaar RV&O uit Soest. In 2011 maakten honderd omwonenden ook al bezwaar tegen een eerder, veel kleiner plan van aanvankelijk twintig woningen. De buurt vindt de bouw een bedreiging voor het oude hoogveengebied.

- RV&O heeft nu het plan opgevat om in het Soesterveen in totaal 147 woningen te bouwen waaronder enkele appartementsgebouwen met vijf bouwlagen van 17 meter hoog. Dat betekent volgens de tegenstanders een ernstige aantasting van dit bijzondere gebied met een zeer hoge natuurwaarde, menen de omwonenden. De hoge grondwaterstand maakt dit gebied, deels in bezit van Natuurmonumenten en recent door die organisatie nog uitgebreid, volgens hen uitzonderlijk. De hoge natuurwaarde is ook onderschreven door provincie Utrecht en Natuurmonumenten.

- De omwonenden die zich inmiddels hebben georganiseerd in het comité Behoud Soesterhoogveen, zien in het bouwplan een grote bedreiging en vernietiging van het natuurgebied. 'Het Soesterveen is een zeer kwetsbaar natuurterrein met een bijzondere bodem met veel bijzondere vegetatie en diersoorten. Het gebied kenmerkt zich cultuurhistorisch als een herkenbaar veenontginningslandschap met houthakwallen en sloten.

- De omwonenden hebben zich nu gemeld bij de wethouders Harry Dijkhuizen en Aukje Treep. In een gesprek hebben zij hun grote zorgen kenbaar gemaakt over de ontwikkelingen en presenteerden zij een alternatief plan dat inzet op de uitbreiding van dit natuurgebied. Meer op www.behoudoesterhoogveen.nl
Bron: AD Amersfoortse Courant



Het Soesterveen vlak achter de kassen van Van Oest.

BIOLOGISCH MOMENT

Dubbelportret: dikkopje

- Iedereen kent uit zijn jeugd de dikkopjes die in een emmertje mee naar huis gingen om te kijken hoe deze kronkelende zwemmers zouden uitgroeien tot kleine kikkertjes. Kleine zwarte bolletjes die langzaam transformeren tot echte kikkers. En die natuurlijk weer terug naar de sloot moesten voordat ze uit de emmer zouden springen.

Planten

- Maar er zijn veel meer levende wezens die de naam dikkop dragen. Zelfs tussen de soorten van mijn grootste hobby vond ik een exemplaar die in sommige delen van Nederland de bijnaam dikkop heeft gekregen. Door boeren wordt de **speerdistel** – *Cirsium vulgare* zo genoemd. Het bloemhoofdje is inderdaad veel groter dan dat van de andere distelsoorten die niet tot de favorieten van boeren gerekend kunnen worden. Speerdistel met zijn grote stekels aan de bladeren valt direct op tussen de naar honing geurende akkerdistels.



Speerdistel - *Cirsium vulgare* Foto: FotoRieth via Pixabay

- Om bij planten te blijven: tarwe kent vele variëteiten. Ze zijn geselecteerd op groeiperiode, bakkwaliteit en gevoeligheid voor ziekten. Twee ervan heten dikkop. De witte dikkop is een wintertarwe die in 1893 uit een kruising is voortgekomen. De rode dikkop is in 1865 als een spontane variatie ontdekt. Dit gewas wordt meestal als wintergraan gebruikt, is weinig ziektegevoelig maar houdt wel van zeer voedzame grond. Dikkopmos - *Brachythecium rutabulum* is een van de meest algemene mossoorten in onze omgeving. Het vormt dikke matten. Door de toename van de

stikstofdepositie heeft het zich ook over de meer arme gronden kunnen uitbreiden.

Insecten

- De vlinders uit de familie dikkopjes - Hesperidae – hebben stevige antennes die vastzitten aan een dikke kop. Het uiteinde is verdikt. Het zijn soorten met kleine vleugels in verhouding tot het lijf. In Nederland zijn er verschillende geslachten. De hier meest voorkomende is het zwartsprietdikkopje - *Thymelicus lineola*. Deze heeft zwartgeel gestreepte antennes. De vleugels lijken omrand met lichtgele franjes. Algemeen is ook het groot dikkopje – *Ochlodes sylvanus* dat huist in vochtige weilanden en op vochtige hei. De rups leeft op allerlei grassen als zijn waardplant. Als de rups half volgroeid is gaat hij in winterrust. Een vrij zeldzaam dikkopje is de kommavinder – *Hesperia comma*. Dan is er een mierensoort die dikkopmier heet. Van de *Pheidole pallidula* is de koningin donkerrood tot zwart, terwijl de soldaten en de veel kleinere werksters geel tot oranje zijn. Bij een klein deel van de larven wordt de kop ingesmeerd met een bepaalde stof waardoor de kop heel groot wordt. Deze mieren worden soldaten genoemd. Zij hebben het voordeel van grote agressieve kaken die zo omvangrijk zijn dat ze de beweeglijkheid hinderen. Bij de insecten vond ik ook de dikkopbloedbij en de dikkoploopkever.

Vogels en vissen

- Er zijn ook dikkop-vissen zoals de grondel *Pomatoschistus minutus* ofwel dikkopje. Deze kleine zoutwatervis leeft langs de kusten tussen de Oostzee en de Middellandse Zee. Populaties zijn genetisch aangepast aan de lichtomstandigheden van de verschillende zeeën. Erg oud wordt hij niet: maximaal twee jaar.



- Net zo groot is de dikkop-elrits - *Pimephales promelas*, een zoetwatervis. Deze exoot is als aquariumvis uit Amerika binnengekomen en sinds 2008 in Nederlandse wateren te vinden. Een andere aquariumvis is de dikkopschijfzalm *Metynniscus schreitmülleri*, die in het Engels dollarfish heet.



Foto: MarjanNo via Pixabay

- Een zangvogel die vooral in het regenwoud van Indonesië en Nieuw Guinea leeft, is de geschubde dikkop, *Rhagologus leucostigma*. Hij is heel eenzaam: met slechts één soort van één geslacht vormt hij een op zichzelf staande familie. Een onopvallende vogel die diep verborgen in ondoordringbaar oerwoud leeft. Daarom is niet bekend hoe groot de populatie is.

- Uiteindelijk wordt deze opsomming saai en dan zijn nog meer soorten niet aan bod gekomen zoals de dikkopslang, dikkopkreeft, dikkopschildpad en de dikkoptiran. Dat laatste is geen onaangenaam persoon maar een zangvogel. Naast alle dieren en planten met een dikke kop is dikkop vooral een scheldnaam voor mensen die koppig zijn. En als je nog verder de woordenboeken en sites induikt vind je nog veel meer.

Christine Tamminga

Overgenomen uit De Grote Ratelaar, Contactblad van IVN 't Gooi en KNNV 't Gooi